

FIRESMART – VARSTVO VAŠE OBČINE PRED GOZDNIMI POŽARI

FireSmart – Protecting Your Community from Wildfire

Tomislav Dimitrov*

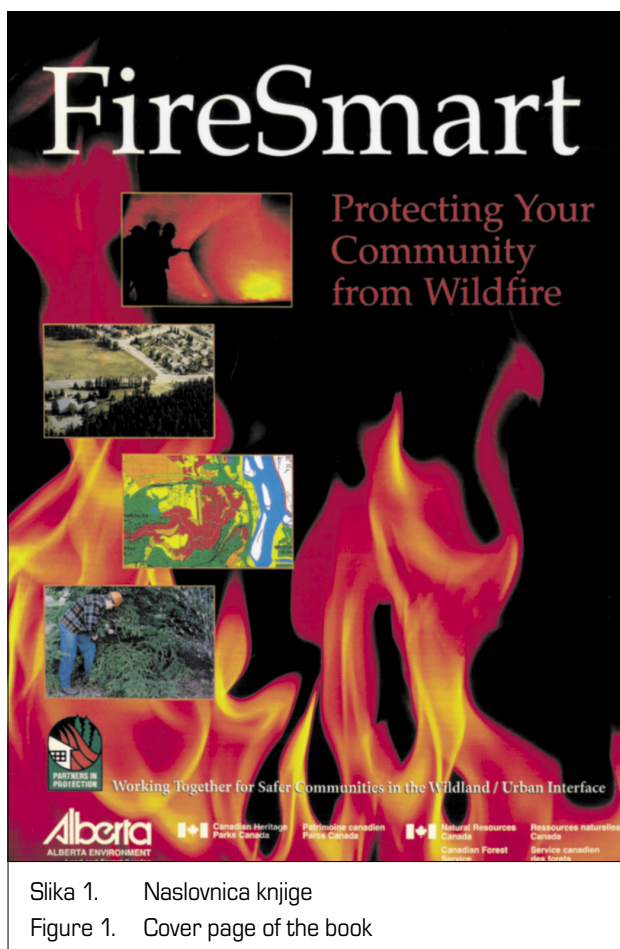
Uvod

Mešanje urbanih razvitih okolij z gozdovi, ki jim grozijo požari, in travniki prinaša s seboj povečano število incidentov, ki ogrožajo življenje ljudi ali pa jim gozdni požari uničujejo domove.

Zmanjšanje nevarnosti nastanka gozdnih požarov na območjih mešanja (medsklopa) naravnega in urbanega okolja je kompleksna zadeva, ki vključuje različne, a medsebojno tesno povezane skupnosti posameznikov in organizacij, npr. lastnike zemljišč in prebivalce, občinsko osebje za varstvo pred gozdnimi požari, osebje služb za nujne primere, upravjalce naravnih virov, raziskovalce, urbaniste, razvojnike, gradbene podjetnike itd. Noben posameznik ali organizacija nima znanja, sposobnosti ali pravice do obsežnega ukrepanja s širokim spektrom izzivov in ovir, ki se nanašajo na ogenj v medsklopu naravnega in urbanega okolja.

Ob poznavanju tega dejstva je bila ustanovljena skupina Partnerji pri varstvu (Partners in Protection – PIP). To združenje, ki ima sedež v Alberti, sestavljajo profesionalci, ki predstavljajo federalne, pokrajinske in občinske agencije ter vladne oddelke, odgovorne za upravljanje z naravnimi viri in raziskave, varstvo pred urbanimi, podeželskimi in gozdnimi požari, za načrtovanje in razvoj uporabe zemljišč, urgentne službe. Skupaj 20 ljudi iz 13 vladnih poklicnih in zasebnih organizacij ter podjetij je neposredno sodelovalo pri izdelavi priročnika FireSmart, ki prebivalcem na območjih medsklopa naravnega in urbanega okolja dajejo znanje, orodja in primere, kako zmanjšati nevarnost nastanka gozdnih požarov.

Gradivo, ki ga vsebuje FireSmart, temelji na znanosti in izkušnjah, vendar ni napisano v tehničnem slogu, saj se obrača na širok krog potencialnih uporabnikov, vključno z javnostjo.

Slika 1. Naslovnica knjige

Figure 1. Cover page of the book

Knjiga vsebuje osem poglavij, ki obravnavajo tri teme (Oceniti okoliščine, Rešiti obstoječe težave in Izogniti se bodočim težavam), trenutno razpoložljive naravne vire in primer komunikacijskih dokumentov. Vsebina obravnava ocene, tehtanje nevarnosti za nastanek gozdnih požarov, reševanje težav, nujne ukrepe, vaje gasilcev, komunikacije, javno izobraževanje in načrtovanje uporabe zemljišča.

Za podrobnejše informacije se obrnite na:

Partners in Protection
PO Box 45047
Landsdowne Postal Station
Edmonton, Alberta, T6H5X1
Canada

* Vladimira Ruždjaka 9/c, 10000 Zagreb, Hrvaška

Nastajanje priločnika FireSmart–Varstvo vaše skupnosti pred gozdnim požarom je pokazalo, da je mogoče zbrati ideje in vire številnih vladnih organizacij, združenj in zasebnih korporacij za skupni cilj, ki je osredotočen na državljana. V tem stoletju bo kompleksnost in medsebojna povezanost mnogih družbenih pojmov še večja, kar pa pomeni, da morajo procesi, kot so ti, ki so bili uporabljeni za razvoj FireSmarta, postati norma za učinkovitejše delovanje.

V nadaljevanju je skrajšano podan podrobnejši pogled na knjigo, ki je zanimiva tako za strokovno kot tudi za občo javnost.

Kjer koli je industrijski ali kmetijski razvoj znotraj nedotaknjene narave ali blizu nje obdan z naravno vegetacijo, je izpostavljen tveganju pred gozdnim požarom. Takšna območja imenujemo medsklop naravnega in urbanega okolja ali medsklop. Požari, ki imajo potencial, da istočasno zajamejo gradbene objekte in naravna goriva ali vegetacijo, so znani kot požari v medsklopu. En požar v medsklopu se lahko zaneti znotraj stavbe in razširi na okoliške gozdove ali še pogosteje – razširi se z vegetacije, ki začne goreti, in zajame domove, farme ali industrijske hale.

Območja, bogata z gozdovi, in divjina so zelo zaželeni kraji za življenje. Kolikor bolj so privlačna, toliko bolj so tudi nevarna. Medtem ko je vegetacija privlačna za prebivalce, pa pravzaprav ni nič drugega kot izvor goriva za ogenj.

Življenja ljudi, ki živijo v medsklopu naravnega in urbanega okolja, so pogosto globoko prepletena z naravo. Ljudje živijo v medsklopu zaradi rekreacije ali preprosto bežijo iz urbanih območij ali pa zato, ker je njihovo življenje odvisno od kmetijstva, turizma ali industrije, ki temelji na naravnih virih. Drugi v medsklopu preživljajo svoj tradicionalni staroselski način življenja in kulture.

Nevarnost požarov v medsklopu naravnega in urbanega okolja

Težave s požari v medsklopu naraščajo zaradi vrste razlogov.

- Stanovalci in drugi v medsklopu se ne zavedajo ali povsem ne upoštevajo nevarnosti požarov v medsklopu ter možnih posledic zanje ali njihove občine.
- Prav tako imajo lahko lažen občutek varnosti pred požari v medsklopu ali sodijo, da je to odgovornost njihovih lokalnih gasilcev ali območne teritorialne agencije.
- Drugi so lahko v skrbeh zaradi možnosti požara v medsklopu, vendar ne vedo, kako zmanjšati tveganje,

ne da bi žrtvovali za to naravno okolje ali vizualno privlačnost območja.

- Znotraj mnogih območij medsklopov je bil čisti učinek več let trajajočega uspešnega boja s požari porast količine in neprekinjenosti goriv, ki so na razpolago za prihodnje požare.

Da bi se zmanjšala nevarnost izgub zaradi požarov, se morajo vsi zavedati možnih posledic požarov v medsklopu in si razdeliti odgovornost za praktične rešitve.

Bodite požarno pametni (FireSmart) – varujte svojo občino pred gozdnim požarom

Partnerji pri varstvu predstavljajo neprofitno organizacijo s sedežem v Alberti, ki je bila ustanovljena leta 1990 z namenom, da pretehta skupna vprašanja v medsklopu naravnega in urbanega okolja.

Priločnik FireSmart je nastal zaradi varstva vaše občine pred gozdnim požarom in zato, da bi tako občine kot posamezniki prejeli informacije in sredstva, potrebna za soočenje s težavami, povezanimi z varstvom pred požari v medsklopu.

Občine bodo imele koristi, ko bodo sprejele programe zavedanja o požaru v medsklopu in skupaj pripravljale učinkovite preventivne rešitve. S tem, ko bodo omogočale večjo varnost ljudi, hiš in poslovnega življenja, bodo lahko pričakovale znižanje stroškov za gasilstvo in boljše varstvo za okoliške naravne vire, kot so gozdovi in poljane.

Kako uporabljati priločnik FireSmart

Partnerji pri varstvu dajejo občini pobude za zmanjšanje nevarnosti izgub zaradi požarov, ki naj poveča varnost v medsklopu naravnega in urbanega okolja. Partnerji pri varstvu priporočajo program v treh fazah; uporabijo naj jih člani občine, ki se ukvarjajo s požari v medsklopu, za reševanje svojih težav s požari. To je bistvo preostalega dela tega priločnika.

Tema 1: Ocena situacije

1. poglavje: Snov (Predmet)
2. poglavje: Sistem ocenjevanja nevarnosti požara

Tema 2: Rešujte obstoječe težave

3. poglavje: Rešitve in ublažitev

Tema 3: Izognite se bodočim težavam

4. poglavje: Nujni ukrepi
5. poglavje: Učenje o okolju medsklopa
6. poglavje: Komunikacije in javno izobraževanje
7. poglavje: Prostorsko planiranje
8. poglavje: Komunikacije prevzamejo akcijo – Gesla uspešnosti.

- občinske planerje,
- tiste, ki se ukvarjajo z razvojem, gradbene podjetnike in proizvajalce gradbenega materiala,
- izbrane uradne osebnosti in svetnike,
- zavarovalniške delavce,
- predstavnike komunalnih podjetij.

Komu je namenjen priročnik FireSmart?

Priročnik FireSmart je napisan za:

- lastnike premoženja in prebivalce,
- za poveljnike in gasilsko osebje,
- občinsko osebje ter osebje za varstvo pred gozdnimi požari,
- osebje drugih urgentnih služb,

Uspeh strategije

Koristi od skupinskega pristopa v menedžmentu so očitne. Izdana je bila strokovna visokokakovostna publikacija za široko uporabo. Knjiga je zadovoljila ali celo preseгла individualne potrebe sodelujočih agencij, povpraševanja po njej pa so preseгла pričakovanja.

Več kot 5000 izvodov je bilo razdeljenih po vsej Kanadi od oktobra 1999 do marca 2000, prav tako tudi druga izdaja (še dodatnih 5000 izvodov, izdaja na CD-ju in objava na spletni strani). Internet bo pripomogel k zadovoljevanju nadaljnjih domačih in mednarodnih zahtev.